

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ («Ελευθερίας Ανατολή», Μεταίχμιο) «Για κάθε ποιητή που γεννιέται / Και κραυγάζει στο Φως / Σφραγίζεται κι ένα πηγάδι / Της Αθήνας»

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Το χειρόγραφο που δεν κάρκε

«ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΤΗΣ ΛΩΡΑΣ. Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ»
 ΒΛΑΝΤΙΜΠ ΝΑΜΠΟΚΟΦ

- Είδος: Μυθιστόρημα
- Μετάφραση: Νίνα Μπούρη
- Εκδόσεις: «Πατάκι»
- Σελίδες: 168

Πάνο από τρεις δεκαετίες ήταν ένα από τα πιο καλοφυλαγμένα μυστικά της λογοτεχνίας. Ο Ναμποκόφ δεν κατόρθωσε να ολοκληρώσει το τελευταίο του έργο. Η εντολή του ήταν να κλείσει το χειρόγραφο μετά τον θάνατό του. Ο γιος του Ντμίτρι έπειτα από τριάντα και πλέον χρόνια αποφάσισε να πάρει τη δύσκολη απόφαση. «Μου αξίζουν άραγε ανάθεμα ή ευχαριστίες;», αναρωτιέται στο τέλος της εισαγωγής του. Η ελληνική έκδοση περιλαμβάνει το χειρόγραφο και τη μετάφραση του ημιτελούς κειμένου, με κεντρικούς ήρωες έναν γιατρό, ευφυή και πλούσιο, και τη νεαρή, άπιστη, ελαφρών ηθών σύζυγό του.

Εξι γιαγιάδες

«Η ΣΥΜΜΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΛΑΣΣ»
 ΜΑΡΙΑ ΣΟΥΜΠΕΡΤ

- Είδος: Μυθιστόρημα
- Εκδόσεις: «Πάπυρος»
- Σελίδες: 336
- Τιμή: 16 ευρώ

Μία περιπέτεια με πρωταγωνίστριες έξι γιαγιάδες που συστάνουν μία συμμορία. Οι ηλικιωμένες γυναίκες δημιουργούν καταστάσεις κομικές, σουρεαλιστικές, βγαλμένες από τη νεοελληνική πραγματικότητα, όπως το να χρηματίζουν τον διευθυντή ενός γηροκομείου για να δεχτεί τη νοσηλεία κάποιου. Τη δράση της Μόρφως, με την κόρη στη Γερμανία, της Φωφώς που στα ενενήντα της μαθαίνει αγγλικά, της Ελένης που δεν παντρεύτηκε ποτέ, της Παναγιώτας που βαρέθηκε τον άνδρα της, της Μαρί που έχασε οικογένεια και κοινωνική θέση και της Μαρτίτσας που έχει χάσει τη μνήμη της, διαπνέει η χαρά της ζωής αλλά και η μελαγχολία του τέλους.

ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
 «Στα Ξένα κέρια», η μυθιστορηματική αυτοβιογραφία του Μωζέμ Γκόρκι, από τα δυνατά αφηγήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας, στην αρπύζωτη μετάφραση του Αρη Αλεξάνδρου, από τις εκδόσεις «Κοβόστ». Σελίδες 464, τιμή 23 ευρώ.

ΜΑΡΙΟ ΒΑΡΓΚΑΣ ΛΙΟΣΑ

Μαγική περιπλάνηση στα δάση του Αμαζονίου

«Ο άνθρωπος που έλεγε ιστορίες» μιλά για τους Ινδιάνους, τα έθιμα και τους μύθους τους, καταφερόμενος εναντίον του σύγχρονου πολιτισμού

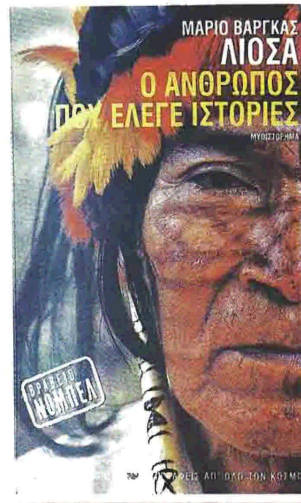
ΓΡΑΦΕΙ Η ΔΗΜΗΤΡΑ ΡΟΥΜΠΟΥΛΑ
 dirouboula@pegasus.gr

Μια ομάδα ημίγυμων ανδρών και γυναικών, καθισμένων σταυροπόδι σε κύκλο, κάτω από το φως του σούρουπου, και στραμμένων σε μια ανδρική σιλουέτα που, όρθια στην καρδιά του κύκλου των μαγνητισμένων Ματσιγκέγκα, μιλούσε, κινώντας τα χέρια. Είναι ο «ιστορπής» των ιθαγενών του δάσους του Αμαζονίου, ο αφηγητής ιστοριών που κρατά ζωντανή την κουλτούρα της νομαδικής φυλής. Γιατί η αφήγηση είναι «κάτι παραπάνω από απλή διασκέδαση», «κάτι πρωτογενές, κάτι από το οποίο εξαρτάται η ίδια η ύπαρξη ενός λαού». Αγγίζει «μια κρυφή κορφή και τέρμα».

Η φωτογραφία σε μια γκαλερί της Φλωρεντίας συγκλονίζει τον έναν από τους δύο αφηγητές του μυθιστορηματος, που έγραψε το 1987 ο Περουβιανός νομπελίστας Μάριο Βάργκας Λίοςα και το οποίο μεταφράζεται για πρώτη φορά στα Ελληνικά. Ο εν λόγω αφηγητής, alter ego του συγγραφέα, βρίσκεται στη Φλωρεντία του 1981 και θέλει να ξεχάσει για λίγο το Περού, όμως η φωτογραφία τον χυρίζει πίσω στη Λίμα τρις δεκαετίες του 1950 και του θυμίζει τον φίλο του Σαούλ Σουρτίας, παθιασμένο με τους Ινδιάνους Ματσιγκέγκα. «Μιλούσε για εκείνους τους ινδιάνους, για τα έθιμα και τους μύθους τους, για τον τόπο και τους θεούς τους, με τον θαυμασμό που εγώ επεφύλασσα για τον Σαρφ, τον Μαλρό και τον Φόκνερ», ομολογεί.

■ **Από το κοστούμι και τη γραβάτα ως τη γύμνια και το τατουάζ, από τα Ισπανικά στα χειμαρρώδη κρασιόματα της γλώσσας των Ματσιγκέγκα, από τη λογική στη μαγεία...**

κλι Μασκοφόρος, εξαιτίας «μιας ελιώς Βαθιμκόκινς σαν μπρούσκο κρασί, απλωμένος σε όλη τη δεξιά πλευρά του προσώπου του», είναι ο δεύτερος αφηγητής. Παιρνει εναντίον τη σκυτάλη της αφηγητικής οδηγώντας την εξέλιξη του μυθιστορηματος σε δύο παράλληλους μονολόγους. Ο Μασκοφόρος ζει μια περιθωριακή ζωή εξαιτίας του ελαττώματος στο πρόσωπο, έχει έναν πατέρα που τον καταπιέζει με την αγάπη του, παρατά τη Νομική για να σπουδάσει Εθνολογία και έρχεται σε επαφή με τους ιθαγενείς στη ζούγκλα του Αμαζονίου. Η επαφή με έναν αδάμαστο κόσμο ανθρώπων, έθιμα αφηγητών και αγριότητας, του γεννά «ηθικές αντιρρήσεις» ως εθνολόγου. Αυτή η πρωτογενής ύπαρξη που εκφράζουν οι Ματσιγκέγκα τον προσπλητίζει και μεταβιβάζει το ενδιαφέρον για τους Ματσιγκέγκα στον φίλο του, τον δεύτερο αφηγητή. Ο Σαούλ αφηρνε να

Ταξίδι... στη ζούγκλα στον «Άνθρωπο που έλεγε ιστορίες» του Μάριο Βάργκας Λίοςα

«Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΕΛΕΓΕ ΙΣΤΟΡΙΕΣ»
 ΜΑΡΙΟ ΒΑΡΓΚΑΣ ΛΙΟΣΑ

- Είδος: Μυθιστόρημα
- Μετάφραση: Τσιτάνα Ραπακούλια
- Εκδόσεις: «Καστανιώτη»
- Σελίδες: 248
- Τιμή: 13 ευρώ

εννοηθεί ότι επέστρεψε στο Ισραήλ, αλλά στην πραγματικότητα, όπως αποκαλύπτεται προς το τέλος του βιβλίου έχει γίνει ο ίδιος ιστορπής, που γυρνά από τόπο σε τόπο νομαδών και αφηγείται ιστορίες. Αυτές αποτελούν και το δεύτερο αφηγηματικό ιστό του μυθιστορηματος.

Είναι μυστηριώδεις, μαγικές, μακροσκελείς, που περνούν από το ένα θέμα στο άλλο και οι δυτικοί αδυνατούν να παρακολουθήσουν. Είναι θρύλοι και δοξασίες, με το καλό και το κακό, τη ζωή και το θάνατο, τον ήλιο στη φύση και στον άνθρωπο να κυριαρχούν. Οι άνθρωποι της φυλής, τοξότες, παγανιστές, παρόδοχοι, ανιμιστές, προσπατούν τον ιστορπής τους, σαν να προσπατούν την ίδια την ύπαρξή τους, τη συλλογική προφορική μνήμη που εκείνους ενσαρκώνει.

Από την άλλη πλευρά της αφηγησης, ο φίλος του Μασκοφόρου, καθαρός εκπρόσωπος του δυτικού ορθολογισμού, σύγχρονος συγγραφέας, προσπαθεί να ανακαλύψει τα μυστικά του παλιού του φίλου και να κατανοήσει γιατί ακολούθησε αντίστροφη πορεία «από το κοστούμι και τη γραβάτα ως τη γύμνια και το τατουάζ, από τα Ισπανικά στα χειμαρρώδη κρασιόματα της γλώσσας των Ματσιγκέγκα, από τη λογική στη μαγεία...».

Με αυτό το συναρπαστικό βιβλίο του, ο Βάργκας Λίοςα φέρνει να απορριπεί τον σύγχρονο πολιτισμό δεν διατάζει να καταφερθεί εναντίον του, μέσα από τα λόγια του Μασκοφόρου, ο οποίος καταδικάζει τον δυτικό πολιτισμό που θέλει να αφομοιώσει τις φυλές αυτοχθόνων. Τόσο οι ιεραπόστολοι που θέλουν να εκκριστιανίσουν τα χυρρθηματα τους αυτοχθόνους όσο και οι επιστήμονες γλωσσολόγοι/εθνολόγοι που προσπαθούν

να τους εκπολιτίσουν, με το να περάσουν από τη νομαδική στη στατική ζωή, ζώντας σε χωριά, έχοντας ατομική ιδιοκτησία, διοικητικές αρχές, φερόντας δυτικά ρούχα και αναπτύσσοντας το εμπόριο, αλλά και η βιομηχανία που εγκληματεί στον Αμαζόνιο, αλλοιώνουν, αν δεν αφανίζουν, τους μαγικο-θρησκευτικούς πολιτισμούς. Διαλύουν και τη συλλογική συνείδηση, την οποία περιφρουρεί ο παραδοσιακός ιστορπής-αφηγητής.

ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΗΣ

■ «Μας δίνουν το δικαίωμα τα αυτοκίνητα, τα κανόνια, τα αεροπλάνα και η κόκα κόλα να τους εξοντώσουμε επειδή εκείνοι δεν τα έχουν; Ή μήπως πιστεύεις σ' αυτό που λένε "εκπολιτισμό των αγριων", φίλε μου; Γίως θα γίνει αυτό; Θα τους στείλουμε φαντάρους; (...) Θα τους αναγκάσουμε ν' αλλάξουν γλώσσα, θρησκεία, συνήθειες, όπως θέλουν οι ιεραπόστολοι; Τι κερδίζουμε έτσι; Τους εκμεταλλεύμαστε καλύτερα, τίποτα παραπάνω. Γινοται ζούμι, καρικατούρες ανθρώπων, όπως οι μισο-αφομοιωμένοι ιθαγενείς στους δρόμους της Λίμα» (σελ. 31)

■ «...οφείλουμε να σεβαστούμε αυτές τις κουλτούρες. Και ο μόνος τρόπος είναι να μην τις πλησιάζουμε. Να μην τις αγγίζουμε. Η δική μας κουλτούρα είναι υπερβολικά δυνατή, υπερβολικά επιθετική. Ο,τι αγγίζει το καταβροχθίζει» (σελ. 99)